

Warszawa, 28 września 2016 r.

**Ministerstwo
Spraw Zagranicznych**

Departament Współpracy
Ekonomicznej

DWE.2411.34.2016

Pan Robert Rembiszewski
Wiceprezes Prezydium Zarządu
Związku Sądowników
Rzeczypospolitej Polskiej
Grójec

Szanowny Panie Prezesie,

W nawiązaniu do Pana pisma z dnia 12 września 2016 r. dotyczącego podjęcia przez Ministra Spraw Zagranicznych intensywnych działań na rzecz powrotu polskich jabłek i innych owoców na bardzo atrakcyjny dla polskich producentów rosyjski rynek zbytu i reprezentowania takiego stanowiska na forum Unii Europejskiej oraz wprowadzenia wydajnego systemu wydawania wiz obywatelom Ukrainy chcących podjąć legalnie pracę w polskich gospodarstwach rolnych uprzejmie informuję, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych traktuje zasygnalizowane kwestie jako priorytetowe i prowadzi szereg działań mających na celu wsparcie polskich eksporterów owoców.

Pragniemy jednocześnie podkreślić, że pomimo szeregu inicjatyw dyplomatycznych i mediacyjnych podejmowanych we współpracy z partnerami zaangażowanymi w rozwiązanie kryzysowej sytuacji, Rosja nie wykazuje woli do politycznego uregulowania konfliktu zbrojnego w Donbasie, za rozpętanie którego ponosi odpowiedzialność i w dalszym ciągu prowokuje napięcie w obszarze bezpieczeństwa europejskiego. Stanowisko Polski w tym zakresie pozostaje niezmiennie, zaś bezpośrednią przyczyną problemów polskich sędowników z dostępem do rynku rosyjskiego nie są sankcje mające na celu powstrzymanie agresywnej polityki, lecz ograniczenia handlowe wprowadzone bez uzasadnienia przez Moskwę.

Rozumiejąc jak dotkliwe dla polskich sędowników i ich rodzin są skutki rosyjskiego embarga, a przecież wielu z nich w latach poprzednich sto procent swoich zbiorów wysyłało wyłącznie na rynek rosyjski, Ministerstwo Spraw Zagranicznych uważa, że obecnie sprawą najważniejszą jest kontynuowanie dalszych działań na rzecz znalezienia rynków alternatywnych dla eksportu polskich jabłek i innych owoców (zwłaszcza miękkich).

Warto w tym kontekście odnotować, że w 2014 r., przy wsparciu instytucjonalnym ministerstw, ambasad i innych zaangażowanych podmiotów, a przede wszystkim samych producentów, spadek dostaw na rynek rosyjski został zrekompensowany dostawami na inne rynki. W kategoriach ilościowych największy wzrost odnotowano w dostawach do: Francji (o 371 mln USD), Wielkiej Brytanii (o 190 mln USD), Algierii (o 182 mln USD), Niemiec (o 172 mln USD), Arabii Saudyjskiej (o 150 mln USD), Włoch (o 128 mln USD), Hongkongu (o 103 mln USD), Maroka (o 97 mln USD), oraz Czech (o 94 mln USD).

Największą zaś dynamiką charakteryzował się eksport do: Maroka (wzrost o 450%), Algierii (o 182%), Kirgistanu (o 130%), Nigerii (o 114%), Hongkongu (o 113%), RPA (o 101%), Arabii Saudyjskiej (o 74%), Indii (o 64%), Filipin (o 50%), Singapuru (o 44%), Egiptu (o 29%), Turcji (o 26%), Portugalii (o 25%), Francji (o 23%).

W odniesieniu do sezonu 2015/2016, dostawy na Białoruś wyniosły 423 tys. t. i były o blisko 50 % wyższe w porównaniu z ubiegłym sezonem, zaś wzrost dostaw do Serbii wyniósł 85% osiągając 37,5 tys.t. Pojawiły się też inne atrakcyjne rynki jak chociażby Egipt ze wzrostem 149 % do 25,6 t., czy też Norwegia z niemal 50% wzrostem. Rynki państw Afryki, Zatoki Perskiej oraz Dalekiego Wschodu rokują duży potencjał wzrostu. Polsce udało się utrzymać pierwszą pozycję wśród unijnych dostawców jabłek na rynki trzecie w minionym sezonie z udziałem na poziomie blisko 38 % i ogólny wzrost eksportu jabłek na rynki pozaunijne wyniósł 11% w sezonie 2015-16 w stosunku do sezonu poprzedniego.

Z analiz przeprowadzonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz sygnałów przekazywanych przez konkretne podmioty wynika, iż sadownicy lub też organizacje producenckie, którzy wykazali elastyczne podejście wobec zmieniających się realiów ekonomicznych i zainwestowali w zwiększenie efektywności upraw, sprofilowane przetwórstwo oraz zaczęli poszukiwać nowych rynków zbytu nie odczuwają tak silnie negatywnych skutków sankcji. Przykładem może być blisko stukrotny wzrost produkcji skondensowanego soku jabłkowego czy też wypromowanie cydru. Pomimo złożonej sytuacji międzynarodowej polscy producenci błyskawicznie wykorzystują rodzące się możliwości i potrafią reagować na zmieniające się uwarunkowania ekonomiczne.

Pragnę podkreślić, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych deklaruje dalszą pomoc przy podejmowaniu szeregu inicjatyw mających na celu wsparcie polskich producentów i eksporterów owoców na rynkach zarówno unijnych jak i państw trzecich. We współpracy z pozostałymi instytucjami administracji publicznej prowadzi działania promujące nowe produkty i kierunki. Szczególnie ważne są na tym polu długoterminowe działania ukierunkowane na utrzymanie stałej obecności na rynkach, zaangażowanie w kontakty z importerami i dystrybutorami, tworzenie własnych sieci dystrybucji, systematyczny udział w najważniejszych imprezach w branży, akcje medialne i promocyjne organizowane przez polskie placówki dyplomatyczne.

U progu kolejnego sezonu zagospodarowania zbiorów, proponujemy wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwem Rozwoju i Związkiem Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzenie konsultacji mających na celu nakreślenie kierunków i zidentyfikowanie nowych możliwości eksportowych w sezonie jesień 2016-wiosna 2017, a także dokonanie przeglądu instrumentów na poziomie narodowym jak i w relacjach międzynarodowych, które w jeszcze szerszym zakresie pozwoliłyby na wspomoczenie polskich producentów warzyw i owoców.

W odniesieniu zaś do postulatu utrzymania sprawnego i wydajnego systemu wydawania wiz obywatelom Ukrainy to pragnę zapewnić Pana Prezesa, że Departament Konsularny Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Konsulaty Generalne RP na Ukrainie ze zrozumieniem odnoszą się do znaczenia pracowników sezonowych z Ukrainy dla przeprowadzenia zbiorów w polskich sadach. Dlatego też bieżąca obsługa wizowa osób zainteresowanych podjęciem pracy w Polsce jest jednym z priorytetów pracy polskich urzędów konsularnych na Ukrainie.

Dzięki podejmowanym działaniom, szczególnie znaczący wzrost liczby wydanych wiz do pracy nastąpił w ostatnich miesiącach tego roku, kiedy to jedynie w okresie czerwiec- sierpień wydano ich aż 175 tys. Wzrost ten przełożył się na wyraźnie odczuwalne skrócenie okresu oczekiwania na złożenie wniosku wizowego. Taki rezultat był możliwy między innymi dzięki dalszemu wzmocnieniu kadrowemu (w ramach możliwości finansowych resortu) urzędów konsularnych na Ukrainie,

delegowaniu dodatkowych pracowników wspierających okresowo najbardziej obciążone urzędy konsularne, a także elastycznemu wydłużaniu godzin pracy personelu, w tym podejmowaniu pracy w dni wolne oraz w okresach szczególnego popytu wizowego.

Niestety, zdajemy sobie sprawę, że nawet taki wzrost nie zapewnia pełnego zaspokojenia potrzeb na rynku pracy, bowiem problem nie sprowadza się wyłącznie do usprawnienia procesu wydawania wiz obywatelom Ukrainy. Leży on także w poważnym rozchwianiu obecnego mechanizmu ułatwień w zatrudnianiu cudzoziemców, w postaci oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy dla obywateli sześciu państw, w tym Ukrainy. Obecny tryb bezwarunkowej rejestracji oświadczeń rodzi proceder ich pozyskiwania przez podmioty nie mające zdolności, ani zamiaru realnego powierzenia pracy, a następnie obrotu nimi dla wyłudzenia wiz.

Dlatego też, finalizowane obecnie przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej działania na rzecz wdrożenia dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie zatrudniania cudzoziemców do prac sezonowych, dają także szansę uporządkowania zasad pozyskiwania pracowników z Ukrainy. Służyć temu powinno także stworzenie spójnego systemu rejestrowania i obrotu oświadczeniami (zezwoleniami), wydawania na ich podstawie wiz, przekraczania granicy przez ich posiadaczy oraz notowania faktów zgłoszenia się przez nich dla pojęcia pracy w Polsce. Ministerstwo Spraw Zagranicznych uczestniczy w tym procesie.

Niezależnie od powyższego informuję, że Departament Konsularny Ministerstwa Spraw Zagranicznych będzie kontynuować działania w celu podniesienia przepustowości wizowej konsulatów na Ukrainie. Przygotowywane jest wdrożenie w urzędach konsularnych na Ukrainie nowego systemu umawiania terminów składania wniosków o wizy, który pozwoliłby na skuteczne wyeliminowanie ingerencji w ten proces podmiotów zewnętrznych (hakerów i nieformalnych pośredników). Model ten pilotażowo zostanie wdrożony w kijowskim okręgu konsularnym już w październiku 2016 r.

Korzystając z okazji pragnę zapewnić Pana Prezesa oraz Polskich Sadowników, że tak jak w latach poprzednich tak i teraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych będzie udzielać wszechstronnego wsparcia w eksporcie polskich owoców i warzyw na rynki zagraniczne.

Z wyrazami szacunku,

Iwona Woźna-Żuławska
Dyrektor
DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY EKONOMICZNEJ